

Nr 54

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt, m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 15 maj 1959 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 159, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; samt

2) förordning med bestämmelser om beräkning av preliminär skatt åren 1960 och 1961 för aktiebolag m. fl.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås att den s. k. extra bolagsskatten borttages fr. o. m. den 1 januari 1960.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av 10 § 2 mom., se 1955: 300.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

2 m o m. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

femtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt d) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar:

fyrtyo procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiottva procent av den beskattningsbara inkomsten;

d) för försäkringsanstalter, i den mån de driva livförsäkringsrörelse: tio procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

e) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b), c) eller d) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och d) här ovan skall iakttagas att, därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under d) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livför-

2 m o m. Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

fyrtyo procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar ävensom för sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar, svenska bostadskreditkassan och bostadskreditföreningar:

trettiottva procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för försäkringsanstalter, i den mån de driva livförsäkringsrörelse: tio procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

Vid tillämpningen av bestämmelserna under a) och c) här ovan skall iakttagas att, därest försäkringsanstalt driver jämväl annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse, skatten skall beräknas enligt bestämmelsen under c) allenast beträffande den del av anstaltens beskattningsbara inkomst, som efter förhållandet mellan den skattepliktiga nettointäkten av livförsäk-

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

säkringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

ringsrörelsen och anstaltens sammanlagda skattepliktiga nettointäkt belöper å livförsäkringsrörelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960 men skall icke äga tillämpning å skatt på grund av 1960 års taxering eller på grund av eftertaxering för år 1960 eller tidigare år. I samband med ikraftträdandet skall iakttagas följande.

Har någon på grund av omläggning av räkenskapsår taxerats till inkomstskatt åren 1957—1960 för beskattningsår som sammanlagt omfattat mindre än 48 månader, skall skatt på grund av 1961 års taxering uttagas enligt äldre bestämmelser för den del av den beskattningsbara inkomsten, avrundad nedåt till helt hundratal kronor, som svarar mot tid som sålunda brister. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, om företag, som bildats efter den 31 december 1955, före år 1961 taxerats för beskattningsår, som sammanlagt omfattat kortare tid än som förflutit från företagets bildande till och med utgången av år 1959.

Därest skattskyldig på grund av omläggning av räkenskapsår eller på grund av att det första räkenskapsåret omfattat annan tid än 12 månader icke taxeras till inkomstskatt vid 1961 års taxering, skall vad ovan sägs om beräkning av sådan skatt på grund av nämnda taxering äga motsvarande tillämpning med avseende å skatt på grund av 1962 års taxering.

Det åligger skattskyldig, som avses i 10 § 2 mom. första stycket a) eller b) i hittills gällande lydelse, att i allmän självdeklaration, som avlämnas till ledning för 1961 års taxering, lämna uppgift om de räkenskapsår, för vilka taxering skett i första instans åren 1957—1960.

Förslag

till

förordning med bestämmelser om beräkning av preliminär skatt åren 1960 och 1961 för aktiebolag m. fl.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon eller familjestiftelser samt andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar skall preliminär B-skatt, som eljest skolat beräknas enligt 13 § första stycket uppbördsförordningen, för åren 1960 och 1961 utgå med belopp motsvarande den slutliga skatten enligt nästföregående års taxering, minskad med tjuu procent av den däri ingående statliga inkomstskatten. Därvid skall

dock i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller sådan i uppbördsförordningen icke omnämnd skatt eller avgift, vilken påförts jämlikt bestämmelse i annan författning.

2 §.

Vad i denna förordning stadgas har ej avseende å försäkringsanstalter, som uteslutande driva livförsäkringsrörelse.

3 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda de närmare föreskrifter, som kunna finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960 men skall äga tillämpning redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet.

Till utskottet har hänvisats den i anledning av propositionen väckta motionen II: 623 av herr *Kollberg m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 159 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning och förslag till 1959 års höstriksdag om likställighet i fråga om skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt om differentiering av beskattningen mellan större och mindre företag enligt i motionen angivna riktlinjer».

Vidare har i anledning av propositionen väckts följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 514 av herrar *Hagberg* och *Svärd* samt II: 624 av herrar *Nilsson* i Svalöv och *Magnusson* i Borås, vari hemställts, »att riksdagen måtte

1) uttala, att skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar vid den statliga beskattningen från och med inkomståret 1961 skall vara 32 %;

2) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om samt framlägga förslag till sådana skattebestämmelser för aktiebolag och ekonomiska föreningar att dubbelbeskattningen undanröjes».

II) motionen II: 625 av herr *Hagberg m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts proposition nr 159 samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om skyndsamt utredning och förslag till förordning om beskattning av bolagens förmögenheter.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 290 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 360 av herr *Hedlund m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att den extra bolagsskatten omedelbart skall avskaffas och att vederbörande ut-

skott måtte få uppdrag att utarbeta förslag till härför erforderliga författningsändringar»;

2) motionen II: 197 av herrar *Hjalmarson* och *Ohlin*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att den extra bolagsskatten slopas och att således 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt — i fråga om skatten för aktiebolag, ekonomiska föreningar m. m. — gives den lydelse som författningsrummet hade före den genom KF den 3 juni 1955 (nr 300) vidtagna ändringen, att gälla den skatt som skall påföras enligt 1960 års taxering».

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinns under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Gällande bestämmelser m. m., s. 5—6.

Departementschefen, s. 6—7.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i *motionerna* framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 514, II: 197, II: 360, II: 623 och II: 625.

I motionen II: 623 framhålles att någon bärande motivering för upprätthållande av en skillnad i fråga om skattesatserna för ekonomiska föreningar och aktiebolag inte föreligger. För utdelande mindre aktiebolag och föreningar bör emellertid tillämpas lägre skattesats än för större aktiebolag och större ekonomiska föreningar. En sådan differentiering möter icke några tekniska svårigheter.

Den lösning som närmast erbjuder sig består i en likformig grundbeskattning, kombinerad med ett avdragssystem vid fastställande av taxerade belopp till statlig och kommunal inkomstskatt. Avdrag vid bolags eller förenings taxering bör sålunda få göras med viss bråkdel av utdelningen från bolaget och föreningen upp till en viss övre gräns. Det utdelningsbelopp, på vilket avdraget skall beräknas, kan maximeras till exempelvis 60 000 kronor (6 % av 1 000 000 kronor) och avdraget kan då bestämmas till exempelvis två tredjedelar av utdelningsbeloppet d. v. s. högst 40 000 kronor. Det förutsättes att sådant avdrag skall få göras av samtliga bolag och föreningar utom dotterbolag. Det torde erinras om att beskattning av utdelning jämväl sker hos mottagaren.

Skattebortfallet genom en dylik reform skulle bli tämligen obetydligt, enär huvuddelen av utdelningarna kommer från ett begränsat antal större företag. Bortfallet skulle dessutom delvis komma att kompenseras genom det högre skatteuttaget från de större ekonomiska föreningarna.

Utskottet

I förevarande proposition nr 159 föreslås att den år 1955 beslutade s. k. extra bolagsskatten avskaffas fr. o. m. ingången av år 1960. Även i de vid riksdagens början väckta motionerna I: 290 och II: 360 samt II: 197 har framställts yrkanden om avskaffande av den extra bolagsskatten.

Inom utskottet har enighet rått om att den extra bolagsskatten bör avskaffas och skatteuttaget alltså återföras till den nivå, som rådde före det 1955 års beslut fattades. Utskottet biträder således huvudyrkandet i propositionen och motionerna I: 290 och II: 360 samt II: 197. Därmed har utskottet jämväl tagit ställning till yrkandet i motionen II: 625 om avslag å propositionen.

Beträffande tidpunkten för ikraftträdandet innebär förslaget i propositionen att den lägre skattesatsen får tillämpning första gången vid 1961 års taxering. I fråga om preliminär skatt skall den föreslagna sänkningen gälla fr. o. m. ingången av år 1960. I motionen II: 197 hemställs att den lägre skattesatsen tillämpas redan vid 1960 års taxering och i motionerna I: 290 och II: 360 yrkas, att den extra bolagsskatten avskaffas med så snar verkan som möjligt. Utskottet vill för sin del erinra om att preliminär skatt under den gångna delen av innevarande år uttagits enligt den högre skattesatsen. Om den extra bolagsskatten avskaffas med verkan redan vid 1960 års taxering skulle praktiskt taget hela det skattebortfall, som en dylik åtgärd kan föranleda, belasta budgetåret 1959/60. En sådan effekt bör i nuvarande statsfinansiella läge undvikas. Utskottet tillstyrker därför att ändringen träder i kraft vid den tidpunkt, som föreslagits i propositionen.

Gentemot utformningen av de föreslagna bestämmelserna har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet har vidare att ta ställning till yrkandet i de likalydande motionerna I: 514 och II: 624 att riksdagen måtte uttala att skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar från och med år 1961 skall sänkas till 32 procent. Utskottet vill erinra om att bolagsskatten enligt 1958 års taxering inbragte drygt 1 250 miljoner kronor. En sänkning till 32 procent skulle — därast företagen ej vid beskattningen redovisar större vinster än tidigare — innebära att endast omkring 800 miljoner kronor skulle inflyta i skatt. Även om det är möjligt att skatteunderlaget undergår någon höjning är det uppenbarligen inte realistiskt att såsom motionärerna räkna med ett skattebortfall av endast 150 miljoner kronor för helt år. Enligt utskottets mening är det i nuvarande statsfinansiella läge inte möjligt att utöver vad som följer av vad utskottet förordat i fråga om den extra bolagsskattens avskaffande genomföra skattelättnader för nämnda juridiska personer av denna storleksordning. Utskottet avstyrker därför nämnda motionsyrkande.

I nyssnämnda motioner har jämväl yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning av frågan om undanröjande av dubbelbeskattningen för delägare i aktiebolag och ekonomiska föreningar. Utskottet anser i mot-

sats till motionärerna att denna fråga inte genom de ändringar i företagsbeskattningen som genomfördes år 1955 eller eljest kommit i ett sådant ändrat läge att den yrkade omläggningen av beskattningssystemet framstår såsom motiverad. Enligt utskottets uppfattning kan den svenska beskattningen av företagen och delägarna däri betecknas såsom mycket liberal, vilket omdöme torde gälla även vid en internationell jämförelse. Utskottet avstyrker med det anförda även detta yrkande i motionerna I: 514 och II: 624.

I detta sammanhang har utskottet att behandla det i motionen II: 623 framställda yrkandet att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en skyndsam utredning och förslag till 1959 års höstriksdag om likställighet i fråga om skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar samt om viss differentiering av beskattningen mellan större och mindre företag.

I anslutning härtill vill utskottet erinra om att i olika sammanhang förslag framförts om införande av en enhetlig skattesats för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Utskottet finner inte skäl föreligga för riksdagen att hos Kungl. Maj:t hemställa om förslag i ämnet.

Slutligen behandlar utskottet yrkandet i motionen II: 625 om utredning rörande beskattning av aktiebolagens förmögenheter. Då utskottet anser att beskattningen av förmögenhet liksom hittills i princip bör ske hos de fysiska personerna, kan utskottet inte biträda nämnda motionsyrkande.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 159 och i anledning av de likalydande motionerna I: 290 av herr Bengtson m. fl. och II: 360 av herr Hedlund m. fl. om avskaffande av den extra bolagsskatten ävensom motionen II: 197 av herrar Hjalmarson och Ohlin om slopande av den extra bolagsskatten måtte antaga

1) förordning angående ändrad lydelse av 10 § 2 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; samt

2) förordning med bestämmelser om beräkning av preliminär skatt åren 1960 och 1961 för aktiebolag m. fl.,

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 290 av herr Bengtson m. fl. och II: 360 av herr Hedlund m. fl. om avskaffande av den extra bolagsskatten,

2) motionen II: 197 av herrar Hjalmarson och Ohlin om slopande av den extra bolagsskatten,

3) motionen II: 623 av herr Kollberg m. fl.,

4) de likalydande motionerna I: 514 av herrar Hagberg och Svärd samt II: 624 av herrar Nilsson i Svalöv och Magnusson i Borås, ävensom

5) motionen II: 625 av herr Hagberg m. fl.
 måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad
 utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas
 utan åtgärd.

Stockholm den 25 maj 1959

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Hagberg, Eriksson, Snygg, Spetz, Jansson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Oscar Carlsson och Bengtson; samt

från andra kammaren: herrar Ericsson i Kinna, Sundström, Brandt i Aspabruk, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Kärrlander, Magnusson i Borås, Stenberg och Stiernstedt.

Reservationer

I) av herrar *Spetz, Söderquist, Kollberg* och *Stenberg*, vilka under hänvisning till innehållet i motionen II: 197 av herrar Hjalmarson och Ohlin ansett, att utskottet bort föreslå att den extra bolagsskatten avskaffas fr. o. m. 1960 års taxering och att utskottet därför bort hemställa,

att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit och med bifall till motionen II: 197 måtte

1) antaga det i propositionen framlagda förslaget till förordning angående slopande av extra bolagsskatten med den ändringen att ikraftträdandebestämmelsen måtte erhålla följande lydelse:

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och skall första gången tillämpas vid 1960 års taxering. Förordningen skall icke äga tillämpning å skatt på grund av eftertaxering för år 1959 eller tidigare år. I samband med ikraftträdandet skall iakttagas följande.

Har någon på grund av omläggning av räkenskapsår taxerats till inkomstskatt åren 1957—1959 för beskattningsår som sammanlagt omfattat mindre än 36 månader, skall skatt på grund av 1960 års taxering uttagas enligt äldre bestämmelser för den del av den beskattningsbara inkomsten, avrundad nedåt till helt hundratal kronor, som svarar mot tid som sålunda brister. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, om företag, som bildats efter den 31 december 1955, före år 1960 taxerats för beskattningsår, som

sammanlagt omfattat kortare tid än som förflutit från företagens bildande till och med utgången av år 1958.

Därest skattskyldig på grund av omläggning av räkenskapsår eller på grund av att det första räkenskapsåret omfattat annan tid än 12 månader icke taxeras till inkomstskatt vid 1960 års taxering, skall vad ovan sägs om beräkning av sådan skatt på grund av nämnda taxering äga motsvarande tillämpning med avseende å skatt på grund av 1961 års taxering.

Det åligger skattskyldig, som avses i 10 § 2 mom. första stycket a) eller b) i hittills gällande lydelse, att i allmän självdeklaration, som avlämnas till ledning för 1960 års taxering, lämna uppgift om de räkenskapsår, för vilka taxering skett i första instans åren 1957—1959.

2) antaga följande

Förslag

till

förordning med bestämmelser om beräkning av den preliminära skatten vissa år för aktiebolag m. fl.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag, andra juridiska personer än oskifta dödsbon eller familjestiftelser samt andra svenska ekonomiska föreningar än sambruksföreningar må i fråga om den i hemortskommunen påförda preliminära B-skatt, som förfaller till betalning under uppbördsterminerna i september och november 1959 samt januari 1960 erlægga preliminär skatt med belopp motsvarande allenast åttio procent av den i hemortskommunen under uppbördsterminen till betalning förfallande skatten, avrundat uppåt till helt hundratal kronor.

Vad nu sagts skall ej gälla, då i anledning av jämkning eller preliminär taxering ny debetsedel utfärdas och den därå upptagna skatten förfaller till betalning första gången under någon av förenämnda uppbördsterminer. I sådant fall skall den i den preliminära skatten ingående statliga inkomstskatten beräknas för annan svensk ekonomisk förening än sambruksförening till trettiotvå procent av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten och för annan i föregående stycke avsedd skattskyldig till fyrtio procent av motsvarande inkomst. Därvid skall å debetsedeln antecknas att den skattskyldige är pliktig att, oberoende av bestämmelserna i föregående stycke, erlægga preliminär skatt med det å debetsedeln angivna beloppet.

2 §.

Det åligger länsstyrelsen eller, i stad med egen uppbördsförvaltning, den lokala skattemyndigheten att å kreditkort avseende preliminär skatt för i

1 § första stycket angiven skattskyldig verkställa den ändring av debiterat belopp, som svarar mot vad den skattskyldige har att enligt nämnda stadgande erlægga såsom preliminär skatt.

3 §.

För skattskyldig, varom i 1 § förmåles, skall preliminär B-skatt, som eljest skolat beräknas enligt 13 § första stycket uppbördsförordningen, för år 1960 utgå med belopp motsvarande den slutliga skatten enligt 1959 års taxering, minskad med tjugu procent av den däri ingående statliga inkomstskatten. Därvid skall dock i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller sådan i uppbördsförordningen icke omnämnd skatt eller avgift, vilken påförts jämlikt bestämmelse i annan författning.

4 §.

Det åligger lokal skattemyndighet att under senare hälften av augusti 1959 lämna i 1 § första stycket omförmäld skattskyldig skriftlig underrättelse om bestämmelserna i nämnda stycke.

5 §.

Vad i denna förordning stadgas har ej avseende å försäkringsanstalter, som uteslutande driva livförsäkringsrörelse.

6 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda de närmare föreskrifter, som kunna finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

II) av herrar *Spetz, Söderquist, Kollberg* och *Stenberg*, vilka dels ansett att den del av utskottets yttrande å s. 7, som börjar å rad 8 uppfifrån med orden »I detta» och slutar å rad 16 uppfifrån med orden »i ämnet», bort ha följande lydelse:

Alltsedan år 1947 gäller olika skattesatser vid beräkning av statlig inkomstskatt för å ena sidan aktiebolag och å andra sidan ekonomiska föreningar. Då skattesatsen för aktiebolag år 1947 höjdes från 32 till 40 procent, lämnades skattesatsen såvitt rör ekonomiska föreningar oförändrad. Någon bärande motivering för denna olikhet i beskattningen, som alltjämt består och enligt propositionen förutsättes skola upprätthållas, har knappast anförts, och vid upprepade tillfällen har kritik framförts mot den olika behandlingen av de båda företagsformerna.

Vid sin prövning av samma fråga uttalade 1949 års skatteutredning bl. a.

»Den för oss väsentliga frågan i detta sammanhang har varit, huruvida den nuvarande skillnaden i skattesats för ekonomiska föreningar och för

aktiebolag hör bibehållas. Frågan är närmast av principiell natur. Den verksamhet, som bedrivs i de båda företagsformerna, är så likartad att någon rationell grund för en olika behandling är svår att finna. Tvärtom bör det vara ett önskemål att den ena företagsformen icke beredes förmåner vid skatteberäkningen framför den andra. — — — Enligt vår mening bör därför likställighet mellan de båda kategorierna nu genomföras, på det sätt att skattesatsen även för de ekonomiska föreningarna bestämmas till 40 procent.» (SOU 1951: 51, s. 263)

I motionen II: 623 har framhållits, att olika företag och företagsformer i skattehänseende liksom i andra hänseenden borde ha möjlighet att konkurrera på samma villkor.

Utskottet delar denna principiella inställning och anser att frågan bör bli föremål för en skyndsam utredning varvid verkningarna av de i motionen berörda spörsmålen bör utredas samt övriga på frågan inverkan omständigheter närmare belysas.

dels hemställt,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsam utredning och förslag om likformig beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar.

dels ock ansett att utskottet under punkten B 4) bort hemställa,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 514 och II: 624 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning angående en sådan omläggning av aktiebolags och ekonomiska föreningars beskattning att dubbelbeskattningens olägenheter i största möjliga utsträckning undanröjes samt för riksdagen framlägga de förslag, som härav kan förmedlas.

III) av herrar *Hagberg, Magnusson* i Borås och *Stiernstedt*, vilka ansett, *dels* att den del av utskottets yttrande, som börjar å s. 6 rad 27 uppifrån med orden »Utskottet har» och slutar å s. 7 rad 16 uppifrån med orden »i ämnet», bort ha följande lydelse:

Utskottet, som understryker vikten av en likformig, rationell och konkurrenskraften underbyggande företagsbeskattning, åberopar de — enligt utskottets mening — vägande synpunkter härutinnan, som anföres i motiveringarna till motionerna I: 514 och II: 624. Enligt utskottets mening bör dessa motioner av riksdagen bifallas. Däremot kan ej utskottet godtaga tanken på en företagsbeskattning med ett skattefritt bottenavdrag, varom yrkande framställs i motionen II: 623. En sådan anordning skulle kunna leda till en av skattemässiga skäl föranledd uppdelning i mindre enheter av företag med en vinst, som regelmässigt överstiger det belopp, vid vilket maximalt avdrag erhålles. I detta hänseende hänvisas till vad utskottet anfört i sitt betänkande nr 22 till innevarande års riksdag. Frågan om en reform av bestämmelserna om beskattning av utdelad vinst synes utskottet endast kun-

na lösas på ett rationellt sätt genom avskaffande av den nuvarande dubbelbeskattningen. Motionen II: 623 avstyrkes alltså i denna del.

dels ock att utskottet under punkterna B 3) och 4) bort hemställa, att riksdagen måtte

a) uttala, att skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar vid den statliga beskattningen från och med inkomståret 1961 skall vara 32 %;

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda frågan om samt framlägga förslag till sådana skattebestämmelser för aktiebolag och ekonomiska föreningar att dubbelbeskattningen undanröjes; samt

c) besluta, att motionen II: 623, i den mån den ej kan anses beaktad genom vad ovan under punkterna a) och b) hemställts, icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd.

Särskilda yttranden

A) av herrar *Hagberg, Magnusson* i Borås och *Stiernstedt*, vilka anförde:

Den skärpning av företagsbeskattningen, som mot våra invändningar genomdrevs 1955, förestavades till ingen del av statsfinansiella skäl. Den skulle alltså ej vidtagas för att öka statens inkomster utan — som det hette — »för att dämpa efterfrågan och därmed även överkonjunkturen i näringslivet».

Från denna utgångspunkt är det anmärkningsvärt, att den för en normal konjunktur för höga beskattningen bibehållits även vid påtagligt vikande efterfrågan och under en tid av oroande konjunkturstörningar. Att skattesatsen nu av regeringen föreslås sänkt uteslutande därför att en ny belastning läggs på företagen visar än tydligare bristen på vilja och förmåga att samordna finanspolitik och konjunkturpolitik.

Huruvida den extra företagsbeskattningen över huvud lett till inkomstökningar för statsverket är tveksamt. Denna inkomstökning torde i varje fall för 1959 knappast överstiga 50 miljoner kronor.

Vi hävdar nödvändigheten av en sänkt företagsbeskattning med hänsyn till de krav på stärkt internationell konkurrenskraft, som utvecklingen ställer vårt näringsliv inför, samt i syfte att vidga förutsättningarna för snabba rationaliseringar och en fruktbar växelverkan mellan företagsamheten och en fri kapitalmarknad.

Denna ur allmän synpunkt väsentliga skattereform bör enligt vår mening infogas i ett program för statsfinansiell stabilitet och utformas så, att entydigt besked om dagen för dess ikraftträdande kan lämnas omedelbart.

Vi hade önskat att den extra bolagsskatten skulle avskaffas med verkan för inkomståret 1959 och har därom vid riksdagens början motionsledes framställt yrkande. De siffror för den statsfinansiella situationens utveck-

ling, som i riksdagens slutskede av regeringen presenterats, visar emellertid på en sådan skärpning i läget att skärpta åtgärder i syfte att nedbringa statens utgifter blivit ofrånkomliga. Trots att vi framlagt förslag härom måste även vi bedöma utsikterna för det närmaste budgetåret såsom så allvarliga, att ej ens det förhållandevis ringa inkomstbortfall, som den extra bolagsskattens borttagande från den 1 januari 1959 kan beräknas medföra, torde låta sig förenas med ett samordnat program för statsfinansiell stabilitet.

Av dessa anledningar bör den lägre skattesatsen gälla från årsskiftet 1959/60.

B) av herrar *Bengtson* och *Vigelsbo*, vilka anför:

Såsom framhållits i motionerna I: 290 och II: 360 uttalade riksdagen, då beslutet fattades år 1955, att den extra bolagsskatten borde avskaffas så snart konjunkturerna inte motiverade skattens bibehållande. Enligt vår uppfattning företer konjunkturbilden nu vikande tendenser i olika avseenden såsom större arbetslöshet, minskade investeringar och försämrade exportförhållanden, vilket motiverar att åtgärder företages som underlättar näringslivets strävanden till full sysselsättning och ökad produktion. En av de åtgärder som därvid bör vidtagas är att den extra bolagsskatten avskaffas. Vi kan icke dela departementschefens uppfattning att avskaffandet av den extra företagsbeskattningen har något som helst samband med beslutet om de graderade tilläggs pensionerna utan det motiveras helt av konjunkturpolitiska skäl och av det löfte som riksdagen gav då denna skatt infördes.

C) av herrar *Spetz*, *Söderquist*, *Kollberg* och *Stenberg*, vilka anför:

Vidkommande det i de likalydande motionerna I: 514 och II: 624 framförda förslaget att riksdagen nu skulle uttala att skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar vid den statliga beskattningen skulle fastställas till 32 procent att gälla från och med 1962 års taxering, önskar vi framhålla att det icke synes möjligt att nu överblicka de statsfinansiella möjligheterna att genomföra en sådan ändring av skattereglerna. Ett sådant förfarande skulle också enligt vår mening strida mot av riksdagen tillämpad praxis rörande utformningen av de regler, som bestämmer skattens höjd.